

Belp, er Ministeren berettiget til at gribe ind. Jeg betragter dette som værende i sin Orden og har altsaa ikke Noget at indvende derimod. Der næst er der sket den Forandring, at Amortisationstiden i det Høieste maa udstrækkes til 45 Aar, hvilken Bestemmelse ikke fandtes i det oprindelige Forslag. Den tredje Forandring, der er sket i det andet Thing, gaar ud paa, at, medens det i det af Ministeren indbragte Forslag var bestemt, at de af Debitorerne udstedte Panteobligationer kunde udstedes paa stemplet Papir til Løst 1 Kr. samt være fritagne for Thinglæsningsgebyr, og at Attester af Skøde- og Pantebøgerne kunde meddeles uden Betaling, er der istedet derfor under Nr. 2 b foreslaaet, at Statskassen skal refundere Omkostningerne ved de omhandlede Transaktioner, forsaavidt Laanene effektueres. Denne sidste Begunstigelse, som er sat istedetfor, kan jeg heller ikke have Noget imod, idet jeg endog saa finder, at den er ret hensigtsmæssig. Jeg har altsaa hverken Noget at indvende mod denne Forandring eller mod den i § 5 foreslaaede. Svad den Forandring angaar, som den ærede Minister har foreslaaet, og som gaar ud paa at forandre Hartkønsbeløbet til et vist Pengebeløb, har jeg heller ikke i og for sig Noget imod den; jeg kan finde det rigtig, eftersom Hartkøret er en temmelig upaalidelig Maalestof især maasse ved saadanne Jordlodder, som her er Tale om, navnlig med Hensyn til dem, der ligge i uopdyrkede Egne. Det skal jeg altsaa heller ikke have Noget imod. Kun med Hensyn til de 2,500 Kr. maa jeg unegtelig mene, at det er for Lidt (En Stemme: Det er altfor Lidt!). Sa men vi maa husse paa, at man ikke her kan faae alle sine Ønsker tilfredsstillende, saa hvis det ærede Medlem dermed skulde mene, at vi burde gaa meget, meget høiere op f. Ex. til 6—8,000 Kr., hvad jeg for min Part ganske vist ikke skulde have Noget imod, vil jeg dog sige, at Loven ikke bør strande derpaa. Jeg kan nu heller ikke tro, at det skulde volde Banskelligheder at faae Summen forhøjet Noget, og det ikke saa meget af Hensyn til de ufrugtbare Egne, thi endt jeg ogsaa for deres Bedkommende maa ønske, at Summen bliver høiere, som af Hensyn til de frugtbare Egne paa Sjælland og paa Derne. Jeg kan nu heller ikke tro, at det skulde møde uovervindelige Banskelligheder, naar jeg ser hen til, at man fra alle Sider ertjender, at Statsgarantien ikke bliver faelgere ved, at man gaar høiere op; det kan snarere siges, at den bliver mindre risikabel. Altsaa, jeg kan ikke tro det, naar jeg ser hen til selve det, der ligger til Grund for Tanken ved Forhøielsen, og derhos skal jeg erindre om, at Forslaget om en høiere Sum først paa almindelig Maade blev forkastet i Landstinget med 20 Stemmer mod 19 og senere ved Navneopraab med 27 Stemmer mod 24. Men om flere af de Fraværende veed jeg bestemt,

at de vilde have stemt for den høiere Sum, der ganske vist ikke var meget større. Nu veed jeg jo meget godt, at man vil sige: de Paagjældende kunne jo gaa til Kreditforeningerne, thi selv de af dem, der holde den høieste Minimalgrænsse, f. Ex. Kreditforeningen i Nørrejylland, gaa jo til 1,200 Kr., men jeg vil dog overfor denne Grund bemærke, at der vel i Statutterne staar, at de ville gaa saa langt ned, men det er lige saa sikkert, at de meget nødigt indlade sig med disse smaa Prioriteter. De vrage dem efter en temmelig stor Maalestof, og jeg har endog faaet Oplysning om, at der er blevet negtet en Mand et Laan af 1,000 Kr., hvor den paagjældende Eiendom var tæyret til 3,600 Kr. Altsaa dels af Hensyn til de paagjældende Laansgæveres Stilling og dels af Hensyn til, at det vel tør haabes, at disse Obligationer med den Statsgaranti af 4 pCt., som her lydes, i Reglen ville komme til at holde Kurs med kongelige Obligationer, og altsaa i vanskelige Tider ville komme til at staa noget høiere end andre Obligationer, tror jeg, det vil være rigtig, at man gaar noget høiere op. Hertil kommer, at jo Ingen kan lide ved en saadan Forhøielse. At Kreditforeningerne skulde have Noget derimod, kan jeg ikke tro, og selv om de skulde have det, kan det jo ikke være afgjørende for os her. Det kan jeg imidlertid ikke tro, at de skulde have, af den simple Grund, at de selv saa nødigt ville have med disse smaa Eiendomme at gjøre, og hvad de offentlige Institutter angaar, gaa de, i alt Fald Livrenteanstalten, jo ikke længere ned end til 4,000 Kr., og med Hensyn til Legatmidler veed jeg, at de høist nødig laane ud i Eiendomme til en lavere Værdi end 6,000 Kr. Svad enten man altsaa ser hen til Kreditforeningernes Villie til at give mindre Laan eller til de Paagjældendes Stilling overfor de offentlige Midler, der udlaanes, mener jeg, at man bør forhøje Summen noget. Jeg skal ikke nærmere udtale mig om Summens Størrelse. Jeg vil ønske, at man fra de forskellige Sider her i Salen — det var jo i sin Tid hele Udvalget, der enedes om — at indstille det Lovforslag, jeg før nævnte —, kunde ogsaa om et Lovforslag som dette for at betegne, at det ikke er noget Partiforslag, hvad det jo heller ikke kan være, efter at Ministeren har taget Sagen i sin Haand, og ligesaakket er det noget socialistisk Forslag. Jeg skal være saa ædruelig og nøgtørn overfor dette Forslag som vel muligt, idet jeg holder mig til den faktiske Kjendsgjerning, at der ikke er mindre end 65,490 Huse paa under 2 Epr. Hartkørn, og af jordløse Huse 31,253, ialt ca. 100,000 Huse, paa hvilke dette Lovforslag, endog saa som det her foreligger, vistnok kan faae Anvendelse. Jeg siger „vistnok“, thi der kan jo være Tvivl om, hvorvidt 2 Epr. Hartkørn vil kunne komme ned under de 2,500 Kr. Det bliver altsaa ca. 96,000 Huse, paa hvilke dette Lovforslag selv med en mindre Forhøielse vil